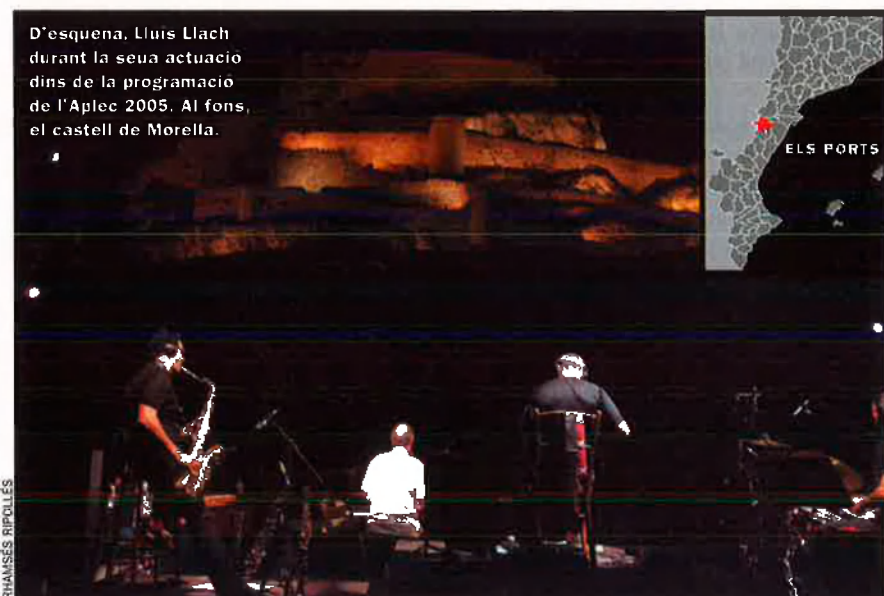

D'esquena, Lluís Llach durant la seua actuació dins de la programació de l'Aplec 2005. Al fons, el castell de Morella.

El XXIX Aplec dels Ports haurà d'esperar

L'Aplec dels Ports, l'únic del País Valencià que s'havia celebrat de manera ininterrompuda des de la represa democràtica, cau del calendari del 2006. Problemes d'organització ho impedeixen. Tot i això, es tracta d'un "fins aviat", no d'un "adéu".

"S'ha desbordat d'èxit", "açò ja es veia vindre." Són les frases més repetides en les converses dels pocs bars que donen vida als catorze pobles i poc més de 7.000 habitants censats a la comarca dels Ports, encimbellada entre les muntanyes i que avui sembla dessagnar-se per la despoblació. Les últimes notícies no inviten a l'optimisme: enguany, l'Aplec dels Ports, un esdeveniment reivindicatiu que cada mes de juliol convertia aquesta comarca en punt de trobada de milers de joves nacionalistes, no se celebrarà. L'absència d'aquesta cita és un colp dur per a aquesta zona d'interior, que vivia una explosió de vi-

talitat coincidint amb aquesta cita, però encara ho és més per al calendari d'aplec de caràcter polític que se celebren al llarg de tot l'any als Països Catalans, ja que veu com l'únic aplec que s'havia celebrat ininterrompudament al País Valencià des de la represa democràtica s'ha de postposar fins a l'any vinent. De fet, res no feia preveure que s'arribaria a aquesta situació: l'edició de l'any passat, celebrada a Morella, va marcar un punt d'inflexió, amb l'assistència de més de 12.000 persones i una ambició programa de teatre i concerts que incloïa des dels Whiskyn's, Lax'n Busto i Obrint Pas fins a Lluís Llach i Feliu Ventura.

Què ha passat, doncs, perquè l'Aplec dels Ports passe del blanc al negre en només un any? Per saber-ho, cal entendre quina és la situació d'aquesta comarca de l'interior i la particular manera com s'organitza aquest esdeveniment. En aquest sentit, l'Aplec s'havia caracteritzat per mantindre la filosofia amb què va nàixer, és a dir, fent que cada any un dels pobles de la comarca es fera càrrec de l'organització. La "roda dels pobles", se'n deia, que es va iniciar el 1978 a la Todolella i va continuar després amb Cinctorres, la Mata..., i així fins als deu pobles que fins al dia d'avui constitueixen la "roda".

A més, i tot i els 28 anys d'història que arrossega l'Aplec dels Ports, cap entitat no en centralitzava l'organització. Al contrari que en la majoria d'esdeveniments d'aquesta mena, en l'Aplec dels Ports cadascun dels pobles (i sobretot el jovent) decidia com organitzar de manera autònoma el "seu" aplec. Això significava, en la pràctica, que cada any s'havia d'emprendre l'organització de l'aplec des de zero, la qual cosa no fou un problema mentre l'Aplec va ser una trobada comarcal on, a més de posar sobre la taula els problemes que patia aquesta zona, es reivindicava una llengua i una cultura comuna.

De 400 a 12.000. El problema, tanmateix, va aparèixer quan a partir de la dècada dels anys noranta l'Aplec va abandonar la seua essència comarcal per esdevindre cada cop més ambiciós i convertir-se en punt de trobada de gent de tots els Països Catalans. Als grups de dolçainers i muixaranguers dels primers anys s'han unit durant l'última dècada grups musicals de primera fila i una llarga llista d'actuacions teatrals que l'any passat van disparar el pressupost fins als 150.000 euros. Calia, a més, habilitar zones d'acampada per a més de 10.000 persones. I tot això, gratuïtament.

Tot plegat ha comportat que l'Aplec presente greus complicacions de finançament i organització. Per una banda, les malmeses arques municipals difícilment poden aportar diners a l'esdeveniment, i la Diputació de Castelló (per no parlar de la Generalitat) mai no l'ha vist amb bons ulls, amb la qual cosa les comissions organitzadores de cada poble sempre acaben fent un exercici de fombulisme financer sense xarxa. El

major problema, però, és simple: la població d'aquests municipis, sobretot els més menuts, difícilment poden abastir la visita durant un cap de setmana de 10.000 persones. Herbers, per exemple, té 73 habitants; Villorses, 62, i Sorita, el poble de la "roda" a qui pertocava organitzar l'Aplec enguany, 132. Així les coses, els veïns de Sorita van decidir el passat gener a través d'un referèndum que renunciaven a l'organitzar de l'Aplec del 2006. Des d'aleshores, l'Associació Pobles dels Ports, que des de l'any passat agrupa entitats de tots els municipis, ha tractat de buscar una solució, ja fóra encarregant-se ella mateixa de l'organització o buscant un altre poble on celebrar-lo. La crida, però, no ha tingut resposta. L'edició número 29 de l'Aplec, doncs, haurà d'esperar al 2007. Després del sotrac de Sorita, els 133 veïns de la Todolella, el següent poble en la "roda", ja s'han compromès amb un aplec "repensat" per no reeditar aquesta prematura crisi dels trenta.

Violeta Tena

Del Pi de les Tres Branques al Puig

Segons el *Diccionari de l'Institut Estudis Catalans (DIEC)*, "aplec" és una "munió de persones o de coses aplegades". A casa nostra, però, aquesta paraula ha afegit sobretot des dels anys seixanta del segle passat molts matisos més: reivindicació, llengua, nacionalisme... són alguns dels vèrtexs sobre els quals gira una mena d'esdeveniment l'origen immediat –que també hi ha antecedents anteriors al franquisme– del qual cal buscar-lo el 1960, quan membres de la secció de joves de Lo Rat Penat, al País Valencià, van decidir reunir-se a Lliria, en el que va significar la primera prova de força del jovent nacionalista en ple franquisme. A partir de la mort del dictador, els aplecs es van estendre com una taca d'oli. Paral·lelament, a Catalunya, la paraula aplec, que sempre s'havia unit a la segona de les accepcions que ens dóna el *DIEC* ("festa, forada, que sol fer-se en ocasió d'alguna romeria a alguna ermita"), va aproximar-se als matisos valencians. Fruit d'aquesta herència són, avui dia, l'Aplec del Pi de les Tres Branques (pla de Campllong, Berguedà), l'Aplec Independentista del Castellvell (Solsonès), l'Aplec Independentista de Paret Delgada (Selva del Camp, Baix Camp) i l'Acampada Jove (Sant Celoni, Vallès Oriental), entre d'altres. Al País Valencià, i si s'exceptua el cas dels Ports, l'existència d'aquest esdeveniment reivindicatiu ha estat més intermitent, amb aplecs que han desaparegut per sempre més i altres que després d'una desaparició temporal han tornat a reviscolar, com el del Puig (punt de trobada obligatori cada tercer diumenge d'octubre) o el de la Plana. Altres, com els de la Sénia, que se celebrà per primer cop l'any passat, demostren que els aplecs encara són vius.

**PEL NOSTRE FUTUR,
DEFENSEM EL TERRITORI
MORATÒRIA URBANÍSTICA ARA!**

dissabte **3** de JUNY, 18 h.
MANIFESTACIÓ
VALÈNCIA, Plaça Sant Agustí

organitza:

**compromís pel
territori**

*Convoquen més de 100
plataformes i entitats ciutadanes
en defensa del territori, de tot el País Valencià.
Amb el recolzament sindical.*